

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

P. de Bes (JA21), D.L. van Woerden-Kerssen (CU), H. Looij (BBB), G. Atzema (VVD),
T.C. Both-Verhoeven (CDA) en C.N. de Jager (SGP)
(d.d. 5 december 2024)

Nummer
4158

Onderwerp
Amerikaanse rivierkreeften

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De Unie van Waterschappen en de Provincie Zuid-Holland voeren overleg om een gebiedsgerichte aanpak vorm te geven. Duidelijk is dat de Amerikaanse rivierkreeft in verschillende gebieden een bedreiging vormt voor het behalen van de ecologische doelen.

In 2021 is de provincie Zuid-Holland samen met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het ministerie van LVVN een eerste gezamenlijke proef gestart in de Krimpenerwaard voor het wegvangen van de Amerikaanse rivierkreeft – een invasieve exoot.

Na afloop van deze proef, in 2023, bleef een gecoördineerde aanpak vanuit het Rijk uit. Provinciale Staten namen afgelopen juli Amendement (819 - De Bes, JA21) aan op de Voorjaarsnota en kadernota: Eur 200.000, door LVVN verdubbeld tot Eur 400.000, ter financiering van (het vervolg op) de pilot in de Krimpenerwaard voor het wegvangen van de rivierkreeften en om deze aanpak voor te bereiden op uitbreiding naar andere gebieden.

Deze pilot moet belangrijke inzichten opleveren over welke aanpak efficiënt en effectief is. Het ministerie van LVVN is verantwoordelijk voor de aanpak van de Amerikaanse rivierkreeft en kan op basis van deze inzichten een vervolgaanpak ontwikkelen.

Ondergetekende stelt aan het college van Gedeputeerde Staten, naar aanleiding van het werkbezoek aan de Krimpenerwaard afgelopen 29 november, de volgende vragen waarop wij graag bij voorkeur voor de Commissie Landelijkgebied van 22 januari en uiterlijk voor de PS vergadering van 29 januari as antwoord willen ontvangen:.

- 1. Is GS bereid, gezien de ernst van de situatie, die mede uit de hierop volgende vragen blijkt, om samen met de Zuid-Hollandse waterschappen op zo kort mogelijke termijn een brandbrief te sturen aan LVVN en het Ministerie op te roepen middelen beschikbaar te stellen om verdere aanpak van de rivierkreeft zo snel mogelijk te faciliteren.*
Bij een dergelijke brandbrief kunnen suggesties worden bijgevoegd om de Visserijwet 1963 aan te passen door bijvoorbeeld:
 - de vistijden op te rekken;*
 - de eis van 250ha viswater te versoepelen naar bijvoorbeeld 50ha.*

Antwoord

Hierbij de beantwoording op de statenvragen over de Amerikaanse Rivierkreeft. Gevraagd werd om dit voor 29 januari te delen. Zoals besproken beantwoorden we de vragen nu. De verplichting tot beheersing van de rivierkreeft is vastgelegd in de Europese Exotenverordening en de uitwerking van de taakverdeling

in de Omgevingswet en lagere regelgeving. De taak om de rivierkreeft te beheersen is op grond daarvan hoofdzakelijk belegd bij de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).

In verschillende Bestuurlijke Overleggen wordt de ernst van de situatie benadrukt en meermaals gewezen op de rol die het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) heeft.

Begin 2024 is een brief¹ aan het Rijk m.b.t de rivierkreeften vanuit Rijn-West verband gestuurd en eerder hebben we ook een brandbrief² vanuit het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) medeondertekend.

Het Rijk onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om de problematiek rondom de rivierkreeften aan te pakken via de Visserijwet. Het zou bijvoorbeeld mogelijk worden voor waterschappen, provincies en gemeenten ook zonder ontheffing op de rivierkreeft te mogen vissen. We roepen het Rijk op om vaart te maken met duidelijkheid over de verantwoordelijkheden en beoogde aanpak met de belanghebbende partijen. Tot op heden is als beheersmaatregel alleen kreeftenbevissing door de beroepsvisserij met selectieve vangtuigen ingezet. Dit wordt ook genoemd in de komende brief aan het Rijk.

2. *Hoe staat het met het overzicht van de meest kritieke locaties binnen Zuid-Holland waar het rivierkreeften populaties betreft?*

Antwoord

De eerste resultaten van dit onderzoek verwachten we voor het zomerreces van 2025 en zullen we te zijner tijd met uw Staten delen.

3. *Wat zijn de voorlopige uitkomsten en de belangrijkste inzichten met betrekking tot efficiënte en effectieve kreeftenbestrijding? Welke vangtuigen en vangtechnieken kunnen als basis dienen voor de door LVVN te ontwikkelen vervolgaanpak?*

Antwoord

De definitieve versie van het rapport komt binnenkort beschikbaar. De voorlopige resultaten zijn nog niet vastgesteld en kunnen dan ook nog niet gedeeld worden.

4. *Doelstelling van de KRW is het realiseren en behouden van chemisch schoon en ecologisch gezond oppervlaktewater; water dat vrij is van vervuiling en waarin planten en dieren kunnen leven die er thuishoren. De planten en dieren die er thuishoren zijn dood terwijl dieren die er niet thuishoren, er leven. Hoe ziet GS de situatie met het oog op de te behalen ecologische doelen uit de KRW?*

Antwoord

Vanuit de waterschappen is ons bekend dat de rivierkreeften het behalen van voornamelijk de ecologische doelen vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) bemoeilijken. Wij zijn ons bewust van de negatieve effecten die de rivierkreeften hebben op onze opgaven m.b.t. de KRW en natuur.

¹ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/documenten/Bijlage-1-Brief-aan-BO-KRW-Aanpak-Rivierkreeften.pdf>

² <https://www.schielandendekrimpenerwaard.nl/actueel/gezamenlijke-brandbrief-uitheemse-rivierkreeft/>

5. *Door gebiedsbeheerder Stichting Het Zuid-Hollands Landschap werd voorgesteld om beheer onder te brengen bij de muskusratten bestrijdingsorganisatie in Zuid-Holland. Wat is de visie daarop van GS? Indien GS dit voorstel ondersteunt, kan GS dit meenemen in de besprekingen met LVVN en de waterschappen?*

Antwoord

De suggestie van gebiedsbeheerder Stichting Het Zuid-Hollands Landschap wordt meegenomen in de gesprekken met het minister van LVVN. Het is aan het ministerie om een geschikte organisatie te vinden voor het beheersen van de rivierkreeft.

6. *Gebiedsbeheerder Stichting Het Zuid-Hollands Landschap gaf aan dat de kreeftenproblematiek leidt tot voedselschaarste voor met name de kuikens van de weidevogels. Dit leidt tot zwakkere kuikens die minder snel groeien en zo langer een makkelijke prooi zijn voor predatoren. Lagere overlevingskansen die de mogelijkheid tot herstel van de weidevogelpopulaties beperkt. Hoe ziet GS de aanpak van de rivierkreeften in verband met de te behalen doelen onder de Vogelrichtlijn? Heeft het rivierkreeftenbeleid van LVVN impact op het weidevogelbeleid volgens GS? Kunt u dit toelichten?*

Antwoord

Vooralsnog zien wij geen effecten van het rivierkreeftenbeleid van LVVN op ons weidevogelbeleid. Daarbij hebben wij nog geen signalen ontvangen dat de rivierkreeften een significant negatief effect zouden hebben op het behalen van de doelen onder de Vogelrichtlijn. Wel is bekend dat diverse vogelsoorten de (jonge) kreeftjes opeten.

Den Haag, 4 februari 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

mr. A.W. Kolff